

5. *Defile* [Defile]. available at: https://uk.wikipedia.org/wiki/Дефіле_мода (access 05.10.2018) (in Ukrainian).
6. Kostina, A. (2003). *Estetika reklamy* [Advertising aesthetics], Moscow, Vershina. (in Russian).
7. Litvinov, G. (2013). *Stsenografiya* [Scenography], Chelyabinsk, ChGAKI. (in Russian).
8. Lusher, M. (2004). *Tsvetovoy test Lyushera* [Colour Test of Lusher], Moscow, EKSMO. (in Russian).
9. Mironova, L. (1984). *Tsvetovedenie* [Colour Studies], Minsk, Vyshaishaia shkola. (in Russian).
10. Prishchenko, S. (2010). *Koloroznavstvo* [Colour Studies], Kyiv, Alterpres. (in Ukrainian).
11. Proskuriakov, V. (2002). "Principles of development of the architectural typology of the Ukrainian theater", The dissertation of the Doctor of architecture, Specials 18.00.02 "Architecture of buildings and structures", Lviv, Lviv Polytechnic National University. (in Ukrainian).
12. Salahov, R. and Kuzmina, K. (2014). The role of the stage environment in revealing images of the costume collection, *Sovremennyye problemy nauki i obrazovaniya* [Modern problems of science and education], available at: <http://www.science-education.ru/ru/article/view?id=12739> (access 01.11.2018) (in Russian).
13. Serov, N. (2004), *Tsvet kultury: psihologiya, kulturologiya, fiziologiya* [Colour of culture: psychology, cultural studies, physiology], Saint Petersburg, Rech. (in Russian).
14. Sorrel, K. (2007), *Prostranstvo i svet v sovremennom interyere* [Space and light in a modern interior], Moscow, Kladez-Book. (in Russian).

УДК 746/7.091.8+067

Ольга Луковська

НОВІТНІ МИСТЕЦЬКІ ПРОЕКТИ В АРТТЕКСТИЛІ УКРАЇНИ

У статті досліджено особливості розвитку арттекстилю України в контексті новітніх мистецьких проектів. Увагу звернено на значну активізацію виставкової діяльності. На прикладі всеукраїнської трієнале професійного текстилю проаналізовано провідні експериментальні риси і тенденції у творчості вітчизняних митців. Вивчення стилістичних особливостей творів виставкового плану показало, що автори шукають різних творчих підходів, експериментують із формою, структурою, фактурою.

Ключові слова: арттекстиль, виставка, митець, художні особливості, експеримент, концепція, куратор.

Ольга Луковская

НОВЫЕ ХУДОЖЕСТВЕННЫЕ ПРОЕКТЫ В АРТТЕКСТИЛЕ УКРАИНЫ

В статье исследованы особенности развития арттекстиля Украины в контексте новейших художественных проектов. Внимание сосредоточено на значительную активизацию выставочной деятельности. На примере всеукраинской триеннале профессионального текстиля проанализированы ведущие экспериментальные тенденции, имеющие место в творчестве художников. Изучение стилистики произведений выставочного плана показало, что авторы ищут различных творческих подходов, экспериментируют с формой, структурой, фактурой.

Ключевые слова: арттекстиль, выставка, художник, художественные особенности, опыт, концепция, куратор.

NOVEL ART PROJECTS IN UKRAINIAN ART TEXTILE

In this paper the peculiarities of Ukrainian art textile development in the context of novel art projects are investigated. It is established that exhibition activity is a characteristic feature of modern art textile, since exhibitions, plein-air, biennales and triennials stimulate the development of this form of art. Textile projects demonstrate the innovation of form, material and content in the works of art and show wide range of topics as well as virtually infinite technical variations.

On the example of all-Ukrainian triennial of professional art textile which is periodically held in Kyiv and brings together the authors from across the country, principal experimental features and tendencies that occur in the works of modern Ukrainian artists are analysed. It is emphasized that professional artists are in continuous search of new opportunities for implementation of their concepts. Novel tendencies that have entered into traditional textile art not only changed the latter but determined novel perception of modern textile art. Stereotypes change in perception of textile works and art objects in general is particularly outlined.

The study of art and style peculiarities of works indicates that authors look for different creative approaches, experiment with form, structure and texture. It is proved that one characteristic feature of the works is the integration of textile and non-textile techniques.

The point is made that curators are among the crucial engines of progress in creative activity. Curator leads the process of modern exhibition arrangement, develops the concept of exhibitions and brings up thematically oriented task to artists. It appears that it is curators who, to a large extent, define further development of art.

The paper states that all-Ukrainian triennial of art textile in Kyiv allows to bring closer geographically distant regional schools of Ukraine. A characteristic feature of the triennial is the participation of the authors of different age. Experienced authors show high culture of the craftsmanship serving as an example for younger generation of creative artists.

It is found that the triennial attracted significant attention of professional community and was warmly met by wide audience.

It is declared that the use of national traditions, that are looked at through the prism of modern times, is the constant source of inspiration for many modern authors. The representation of traditional art in new interpretation is done by using a variety of materials, synthesis of approaches and techniques.

Large number of participants, art works and concepts as well as a wide spectrum of representation forms allows to conclude that all-Ukrainian art textile triennial is relevant not only as a novel space for art works exhibition but also as a platform for experience exchange and creative cooperation.

Keywords: *art textile, exhibition, artist, artistic features, experiment, concept, curator.*

Художній текстиль – одне з найяскравіших явищ вітчизняного мистецтва. Прикметною рисою сучасного арттекстилю України є активізація виставкової діяльності, адже виставки, симпозіуми, бієнале і трієнале сприяють розвитку цього виду мистецтва, а відповідно демонструють новаторство форми, матеріалу, змісту. Професійні художники перебувають у постійному пошуку нових можливостей для реалізації своїх концепцій, що призводить до зміни стереотипів у сприйнятті та експонуванні мистецьких творів й арт-об'єктів.

Новітні тенденції, котрі увійшли в традиційне текстильне мистецтво, не лише видозмінили його, а й обумовили нове сприйняття сучасної текстильної творчості.

Активне обговорення виставок у пресі, інтернет-виданнях, на конференціях, численні видання альбомів і каталогів дають змогу як глядачам, так і мистецтвознавцям проаналізувати та розширити уяву про характерні тенденції сучасного мистецтва текстилю, теоретично осмислити його розвиток.

В аспекті намічених у нашій статті завдань незаперечну вагу мають фундаментальні колективні мистецтвознавчі праці з історії українського професійного мистецтва, в тому числі

художнього текстилю. Заповненню прогалін в історії українського професійного декоративного мистецтва сприяють “Історія українського мистецтва” [4] та “Історія декоративного мистецтва України” [3], яку підготували науковці Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України за редакцією Г. Скрипник. У контексті образно-пластичних особливостей професійного декоративного мистецтва та всебічного аналізу художньо-стилістичних змін, що їх зазнало професійне декоративне мистецтво упродовж драматичної історії України, мистецтвознавці роблять також спробу панорамного відтворення розвою вітчизняного арттекстилю.

Особливої уваги у контексті дослідження заслуговують статті у періодичних виданнях мистецтвознавців З. Чегусової [6], Т. Кари-Васильєвої [5], Д. Скринник-Миськи [9], Т. Печенюк [7], дисертація К. Гончар [2] та інших авторів, які аналізували регіональні аспекти текстильного мистецтва, досліджували історію його розвитку, визначали персоналії, “препарували” художні твори, окреслюючи формотворчі та художньо-стилістичні особливості.

Ці та багато інших публікацій частково висвітлюють інформацію про напрямки у сучасному художньому текстилі України, розкривають окремі риси експериментальних тенденцій, а також аналізують вплив традиційного народного мистецтва та формування нових образно-пластичних особливостей, що важливо у контексті досліджуваної проблеми. Проте аналіз джерел приводить до висновків, що аспекти розвитку експериментального арттекстилю та виставкові текстильні проекти не були об’єктом окремого дослідження.

Мета статті – дослідити характерні особливості новітніх мистецьких проектів експериментального арттекстилю України на прикладі трієнале художнього текстилю, охарактеризувати творчі досягнення авторів, проаналізувати мистецькі твори.

Останнім часом вітчизняні мистецтвознавці звертають увагу на значну активізацію виставкової діяльності в усіх видах художньої творчості. Сучасні українські митці, які позбулись ідеологічного тиску радянської системи, отримали доступ до європейського мистецтва, а головне – отримали змогу вільно користуватися величезним культурним досвідом, який довгі роки, на жаль, у нашій країні був недоступним.

Не дивно, що автори починають активно вводити у мистецьку практику відсутні до того часу в Україні перформанси, відеоакції, інсталяції, ассамбляжі тощо, “а разом і знехтувані вітчизняною культурою традиції Великої доби модернізму, яка змінила світ мистецтва та його мову” [8, с. 11–13].

Сучасний вітчизняний арттекстиль, який дивує своєю різноманітністю авторських концепцій та ідей, також розвивається у подібному руслі. Діапазон творення широкий: від авторського трактування народної орнаментальної творчості, українських звичаїв та обрядовості до креативних колористичних абстракцій, де засоби площинно-лінійної організації композиції забезпечують певний емоційний настрій.

Професійний художній текстиль, як і все українське мистецтво, говорить “сучасною міжнародною художньою мовою, намагаючись переповісти, осмислити своєрідність світосприйняття, особливості національного досвіду, парадокси культури. Однак, попри зовнішню схожість зі світовими художніми тенденціями, наше мистецтво несе в собі неповторні риси, свій власний зміст” [8, с. 12].

Аспекти особливостей виставкової діяльності та історію розвитку сучасного експериментального художнього текстилю України найкраще показують конкретні мистецькі виставки. Серед інших – довготермінові проекти “Текстильний шал”, “Текстилізм” (1997–2008), “Текстильні інспірації” (2018), що періодично відбуваються у Львові, Всеукраїнське трієнале художнього текстилю у Києві (2004–2016), виставки текстильної мініатюри в різних містах, текстильний проект “Скіфія” у Херсоні (1996–2014), а також багато інших заходів.

Серед інших особливої уваги заслуговує новітній проект – Всеукраїнська трієнале художнього текстилю у Києві, яка періодично згуртовує авторів зі всієї України та показує тенденції та шляхи розвитку, характерні українському текстилю загалом. Зупинимось детально на її аналізі.

Всеукраїнська трієнале художнього текстилю, започаткована в Києві у 2004 році, стала важливою подією в Україні. Трієнале демонструє широкий спектр досягнень авторів різних

вікових категорій, які активно працюють і займаються виставковою діяльністю у різних регіонах України.

За визначенням Т. Печенюк, у вітчизняному текстилі “сформувалася своєрідна модель Львів–Київ, де Львів експериментальна, а Київ адаптаційна платформа” [7]. І справді, саме вплив львівської професійної школи є одним із визначальних чинників, що завжди формували художньо-естетичні якості українського текстилю та провідні його тенденції. Це й не дивно, історично впродовж століть у Львові виробилися міцні європейські художні традиції, що пов’язано з географічним розташуванням міста. Сьогодні Львів має потужні мистецько-освітні заклади, а більшість українських художників, і не лише текстильників, пройшли вишкіл саме у львівських навчальних осередках.

Професійна мистецька освіта завжди була першим важливим ступенем у становленні й розвитку цілісної творчої особистості та впливала на духовне, інтелектуальне й емоційне збагачення індивідуальності. Згадаймо хоча б таких видатних митців, як Р. Сельський, А. Манастирський, О. Курилас, Г. Смольський, К. Звіринський, Д. Довбошинський, О. Кульчицька та інших, які своїми досягненнями збагатили українську культуру.

Зазначимо, що творчість митців львівського осередку відрізнялась у мистецькому різноманітті активним звертанням до національної та європейської художньої спадщини попередніх століть і креативним її переосмисленням. Суспільні події та життєві обставини потребували пошуків нових естетичних цінностей, нових поглядів на гармонію форм, ліній, кольорів, ритмів, пропорцій тощо. Творчість митців Львова сприяла формуванню нових експериментальних рис у сучасному мистецтві арттекстилю.

Повертаючись до аналізу проекту Всеукраїнської трієнале арттекстилю, зауважимо, що організатори виставки керувалися прагненням створити багатовекторний захід, котрий регулярно презентував би національні досягнення професійних митців з усієї України та виявляв актуальні тенденції вітчизняного арттекстилю.

Ініціатором та куратором виставки стала відома дослідниця й арт-критик З. Чегусова. Як наголошують мистецтвознавці, процес організації сучасних експозицій очолюють здебільшого куратори, які розробляють концепцію виставок і визначають художникам тематично орієнтовані завдання. Кураторів вважають одними з головних рушіїв прогресу сфери творчої діяльності [2, с. 10]. Працюючи над концепціями заходів, вони прагнуть, щоб художники осмислювали довколишню реальність як сукупність щільно пов’язаних явищ: історії, культури, екології, естетики, етики тощо.

Працюючи з художниками, саме куратори значною мірою зумовлюють подальший розвиток мистецтва. “Без участі куратора нині не відбувається жодна важлива культурна подія. Чи то міжнародна бієнале, музейна експозиція, чи невелика виставка, – у межах усіх цих сучасних форм їх публічної репрезентації куратор є тим, хто перебуває в епіцентрі культурного процесу та відповідає за концептуальну адекватність художніх проектів дискурсу свого часу. Навіть більше: нині куратор працює не лише з “готовим” матеріальним мистецьким продуктом, власне, творами художників, а й підтримує динаміку розвитку всього мистецького середовища через освітні заходи, теоретичні дебати, соціальні акції, різноманітні комунікативні практики тощо” [1, с. 5].

Важливим аспектом Всеукраїнської трієнале художнього текстилю стало те, що вона дає змогу зблизити географічно віддалених один від одного представників різних регіональних шкіл України, а також об’єднати різні покоління митців. Потужний імпульс народженню київської трієнале дали попередні виставки в різних містах, зокрема, у Львові, що дало їй змогу посісти особливе місце в панорамі сучасного національного художнього життя. Трієнале викликала значний інтерес у професійної громадськості й завоювала симпатії широкої глядацької аудиторії.

Організатори виставки, відбираючи твори на конкурсній основі, щоразу намагаються ввести в її експозицію твори різного спрямування – від традиційних до концептуальних.

Як зазначила З. Чегусова, сьогодні свобода творчості дає митцям змогу придумувати нові жанри, змінювати і комбінувати технічні й технологічні можливості текстилю з метою оновлення його художньої мови, поєднувати старі та нові матеріали, а також використовувати

такі “облагороджені” естетично “нематеріали” текстилю, як рукотворний папір, поліетилен, листя та гілки дерев, трави, пір’я птахів тощо [6].

Аналізуючи участь авторів Першої трієнале, З. Чегусова також слушно зауважила, що художній текстиль – мистецтво переважно жіноче. Текстильників-чоловіків завжди є небагато, але тим ціннішою сприймається їхня творчість. Трієнале дає змогу зробити ще один крок на шляху до вивчення феномена “жіночої творчості”, жіночого погляду на світ у всій його специфіці й багатоплановості: і це надзвичайно цікавий її аспект [6, с. 80–82].

Тематичного спрямування у певне річчище виставці надають різноманітні гасла, котрі пропонує оргкомітет. Так, II Всеукраїнська трієнале текстилю (2007) відбулася під девізом “Художній текстиль – складова національно-культурного простору”; III трієнале (2010) проголошувала: “Відчуття часу. Ренесанс рукотворення”.

IV Всеукраїнська трієнале (2013) пройшла під гаслом “Арт-текстиль. Переживання простору”. Така концептуальна ідея є співзвучною часу, адже передбачає презентацію текстилю не лише як галузі дизайну чи художньої діяльності, спрямованої на організацію архітектурно-предметного середовища, а й як важливу складову сучасного культурного та інформаційного простору.

“З вірою в себе” – таким був девіз V Всеукраїнської трієнале художнього текстилю (2016), на якій українські митці мовою текстилю передавали свої відчуття. Проявлені тут тенденції демонстрували й творчу еволюцію окремих авторів, і зміни в осмисленні самого феномена мистецтва через текстильні медіа та переосмислення їх можливостей з перспективи сучасності. Український сучасний текстиль у своєму різноманітті, з одного боку, логічним продовженням нашої історичної ситуації, а з іншого є яскравим самобутнім та по-справжньому сучасним явищем, що має власні традиції та власне обличчя [9].

Традиційне ткацтво, голкова техніка, малярство на тканині, колаж і асамбляж, вибійка, аплікація, рукотворний папір, печворк, повсть, плетіння, м’яка скульптура, інсталяція тощо – таке різноманіття можна було побачити за 15 років на кожній з п’яти едіцій трієнале. Художники з Києва, Львова, Полтави, Вінниці, Сум, Черкас, Луцька, Рівного, Івано-Франківська, Херсона та інших міст України показали широкий тематичний діапазон та безмежні технічні варіації.

Варто зазначити, що, крім експонування художніх творів, на кожній виставці відзначати преміями найкращих митців, а також нагороджували лауреатів у різних номінаціях, зокрема: “за креативність образно-пластичного мислення”, “за оригінальність авторської техніки”, “за вдале переосмислення національних традицій”, “за вдалий експеримент”, “за краще об’ємно-просторове рішення” тощо. Безумовно, що такі нагороди дуже суб’єктивні, але водночас вони є певним стимулом до активізації творчості, насамперед для молоді.

Наприклад, на II бієнале третю премію отримала художниця О. Петрашук-Гинга за філософський твір “Голод і спрага”. У стриманій коричнево-бежевій гамі декоративною мовою текстилю художниця майстерно передала асоціативні зображення Спасителя та ближніх до Нього, спонукаючи глядачів до поважних роздумів про сутність людської екзистенції.

Розпізнавальною рисою трієнале є також участь у ній авторів різного віку. Роботи представників старшого покоління – Л. Жоголь, М. Литовченко, А. Ламах, М. Токар, М. Шнайдер-Сенюк, О. Риботицької, О. Парути-Вітрук, В. Ганкевич, які показують високу культуру ремесла, важливі для усвідомлення спадкоємності традицій українського текстилю і для зіставлення їх з експериментальними тенденціями.

Поряд із ними свої твори демонструють автори середнього та молодшого покоління: І. Кіршина, Т. Кисельова, А. Жмайло, А. Попова, Б. Якимчук, Ж. Олійник, О. Кізімова, Г. Дюговська, Н. Кука та багато інших.

Кожен автор презентує на виставці результати кількарічної праці, пошуку, нестандартного творчого мислення та своєрідної інтерпретації навколишньої дійсності. Художники створюють енергетичні та експресивні твори, намагаючись розкрити у кожному матеріалі його приховану красу. В прагненні донести свою думку визначним для сучасних художників є апелювання до художніх засобів народного мистецтва, що незмінно служить

джерелом натхнення для багатьох професійних художників. Проте творчі інтенції та інтерпретації традицій часом неочікувані, сміливі й надзвичайно сучасні.

Особливе значення в експозиціях художніх творів відіграють тактильність і взаємодія “митець–твір–глядач”, що уможливило багату інтерпретацію мистецьких творів. У цьому ракурсі першорядності часто набуває презентація об’єкта через цілісність сприймання й розуміння твору.

Наприклад, ефектністю та оригінальністю авторської думки вирізняється інсталяція “Гойдалка” Н. Пікуш (Київ), що була створена з кільканадцяти бердо – елементів старовинного традиційного ткацького верстата, який у XIX – на початку XX ст. можна було побачити чи не в кожній українській сільській хаті. Інсталяція була подібна до марева з минулого, гойдаючись у повітрі й повторюючи рух маятника. Ностальгічна гойдалка сприймалась образом-символом нерозривності зв’язків між історичним минулим і майбутнім, ремеслом та мистецтвом, народним майстром і професійним художником [6, с. 81]. До речі, на I-й бієнале за цю роботу авторці була присуджена перша премія.

Аналізуючи тенденції мистецького сьогодення, бачимо, що для багатьох художників прикметним є використання народних традицій, які вони пропускають через авторське бачення. Репрезентація народних традицій у новій сучасній інтерпретації відбувається через використання різноманітних матеріалів, синтез прийомів і технік, нового образотворення.

У творчому пошуку важливим для багатьох художників є відродження українського культурного коду в просторі сучасного мистецтва, тому звертання до народної творчості, її витоків, особливостей художньої стилістики формотворення стає невід’ємним чинником творення нових арт-об’єктів, що характеризують українське мистецтво на сучасному етапі.

Пропускаючи через авторську призму традиції, митці, в особливий, притаманний лише їм спосіб демонструють своє місце у сучасному суспільстві. Вони апелюють до орнаментики з розмаїтими мотивами та солярними знаками, що не лише слугували оберегом, а й передавали від покоління до покоління закодовану інформацію. І хоча більшість їх значень давно втрачена, ми підсвідомо тягнемось до колись сакральних для нас символів, що, викарбувавшись за тисячоліття, дають про себе знати у генах українців. Уводячи в сучасний простір ці символи і знаки, митці демонструють своє розуміння і ставлення до національної культури, створюють нові модерні рецепції у сприйнятті сучасної України [2, с. 11–12].

Новітні сучасні авторські інтерпретації відбуваються через нове образотворення, використання різноманітних матеріалів, а також синтез прийомів та технік, зокрема таких, як рукотворний папір, плетіння, аплікація, повсть, квілт, шибори, батик, авторська вишивка, бісерування, текстильні об’єкти, інсталяція, ассамбляж, колаж тощо.

Приміром, Н. Борисенко, віддаючи перевагу техніці вишивки, занурюється в символіку, метафори, асоціації, результатом чого постали оригінальні декоративні композиції (“Орнамент”, “Ковчег”).

Тонке розуміння виражальних можливостей народної орнаментики властиве О. Паруті-Вітрук (“Сонячні птахи”, “Переплетення”), О. Барній (“Рік у раю”). Вплив народного мистецтва простежуємо в сучасних композиціях М. Базак (“Східний вітер”), Т. Мялковської (“Архетипи”), Т. Мисковець (“Яворівські стежки-доріжки”).

У національно-романтичному напрямку в текстилі працює Т. Кисельова. Зворушливі спогади про давно втрачені цінності передає панно “Зроблено в Україні”, виконане на основі домотканого конопляного полотна кін. XIX – поч. XX століть в авторській техніці, що поєднує колаж, аплікацію, гарячий батик, вишивку. Твір Т. Кисельової – своєрідне декларування ідеї відродження рукотворного ремесла, що вона талановито перевтілює в мистецтво [6, с. 83].

Вивчення художньо-стилістичних особливостей творів показує, що митці експериментують із формою, структурою, фактурою. Характерною особливістю робіт є інтеграція текстильних і нетекстильних технік.

Отже, новітні мистецькі виставки є показником активної діяльності вітчизняних художників-текстильників. На прикладі Всеукраїнської трієнале арттекстилю у Києві можна побачити, якими шляхами розвивається сьогодні вітчизняний арттекстиль.

Виставкові експозиції яскраво засвідчують, що цей вид мистецтва багатий експериментальними можливостями. Аналіз провідних рис і тенденцій у творчості професійних вітчизняних митців, а також вивчення художньо-стилістичних особливостей декоративних творів показує, що автори шукають різних новітніх підходів, експериментують із формою, структурою, фактурою. Вони активно використовують найрізноманітніші текстильні й нетекстильні матеріали, осучаснюють старі традиційні текстильні техніки, створюють власні.

Значна кількість учасників Всеукраїнської текстильної трієнале, численні художні твори й оригінальні авторські концепції, а також спектр форм репрезентації робіт у виставковому просторі дає підстави стверджувати про актуальність подібних заходів арттекстилю в Україні не лише як новітніх просторів для експонування мистецьких напрацювань, а і як платформ для обміну досвідом та творчого співробітництва.

ЛІТЕРАТУРА

1. Герман Є. Кураторська практика в сучасному мистецтві : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства: 17.00.05 “образотворче мистецтво” / Є. Герман. – Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури. – К., 2016. – 18 с.
2. Гончар К. Український образотворчий фольклор у сучасному культуротворчому процесі: традиції і новаторство: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства: 26.00.01 “теорія та історія культури” (мистецтвознавство) / Катерина Гончар // Нац. акад. мистецтв України, Ін-т проблем сучасного мистецтва. – К., 2015. – 16 с.
3. Історія декоративного мистецтва України. Т. 5 / НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського ; [гол. ред. Г. Скрипник]. – К., 2016. – 546 с.
4. Історія українського мистецтва. Т. 5 / НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського ; [гол. ред. Г. Скрипник ; наук. ред. Т. Кара-Васильєвої]. – К., 2007. – 1048 с.
5. Кара-Васильєва Т. В. Нові підходи до історії українського мистецтва ХХ сторіччя / Т. В. Кара-Васильєва // МІСТ: Мистецтво, історія, сучасність, теорія. – 2006. – Вип. 3. – С. 145–165.
6. Чегусова З. Художній текстиль як складова національно-культурного простору / З. Чегусова, Т. Печенюк // Студії мистецтвознавчі. – К. : ІМФЕ НАН України, 2009. – № 1(25). – С. 79–99.
7. Печенюк Т. Шаліли, шаліємо, чи будемо шаліти далі? / Т. Печенюк // Студії мистецтвознавчі. – К. : ІМФЕ НАН України. – 2009. – № 1(25). – С. 100–106.
8. Скляренко Г. Сучасне мистецтво України. Портрети художників / Галина Скляренко. – К. : ArtHuss. – 2016. – 372 с.
9. Скринник-Миська Д. Текстиль текст(иль) контекст(иль) / Д. Скринник-Миська // Збруч. – Режим доступу: <https://zbruc.eu/node/59983>

REFERENCES

1. Herman, Ye. (2016). “Curatorial practice in contemporary art”, Thesis abstract for Cand. Sc. (Art Studies), 17.00.05. National academy of fine arts and architecture, Kyiv, 18 p. (in Ukrainian).
2. Honchar, K. (2015). “Ukrainian Fine Folklore in the Modern Cultural Process: Traditions and Innovation”. Thesis abstract for Cand. Sc. (Art Studies), 26.00.01. The National Academy of Fine Art of Ukraine, Institute of Modern Art, Kyiv, 18 p. (in Ukrainian).
3. *Istoriya dekoratyvnoho mystetstva Ukrainy* (2016). [History of decorative art of Ukraine], NAS of Ukraine, M. Rylskiy Institute of Art Studies, [ed. board H. Skrypnyk], Kyiv, Vol. 5. (in Ukrainian).
4. *Istoriya ukrainskoho mystetstva* (2007). [History of Ukrainian art], NAS of Ukraine, Rylskiy Institute of Art Studies, [ed. board H. Skrypnyk], Kyiv, Vol. 5. (in Ukrainian).
5. Kara-Vasylijeva, T. (2006.). The new approaches to the history of Ukrainian art of the XX century, *MIST: mystetstvo, istoriia, suchasnist, teoriia* [Art, history, modernity, theory]. no 3, pp. 145–165. (in Ukrainian).

6. Chehusova, Z. and Pecheniuk, T. (2009). Artistic textiles as a component of national-cultural space, *Studii mystetstvoznavchi* [Art critic studios], M. Rylskyi Institute of Art Studies, Kyiv, no 1 (25), pp. 79–99. (in Ukrainian).
7. Pecheniuk, T. (2009). Were we doing mad things, are we doing mad things, will we be doing mad things? *Studii Mystetstvoznavchi* [Art critic studios], M. Rylskyi Institute of Art Studies, Kyiv, 1(25), pp. 100–106. (in Ukrainian).
8. Sklarenko, H. (2016). *Suchasne mystetstvo Ukrainy. Portrety hudoznykiv*. [Contemporary Art of Ukraine. Portraits of artists], Kyiv, ArtHuss. (in Ukrainian).
9. Skrynnyk-Myska, D. (2017). Textile text (ile) context (ile), *Zbruch* [Zbruch]. URL: <https://zbruc.eu/node/59983> (in Ukrainian).

УДК 74.01/09 + 73.03

Світлана Вольська
Михайло Кузів
Ірина Вербіцька

**СКУЛЬПТОР ІВАН КОЗЛИК.
ТВОРЧИСТЬ КРІЗЬ ПРИЗМУ СОЦРЕАЛІЗМУ**

У статті зроблено огляд художньої спадщини відомого тернопільського скульптора Івана Козлика, творчий шлях якого консолідував у собі складні суперечності часу – відповідав вимогам мистецтва соцреалізму, з одного боку, та прогресивним віянням пошуку національного стилю з іншого. Визначено основні чинники, що вплинули на формування художнього та духовного світогляду скульптора. Сформовано та упорядковано список творчої спадщини художника.

Ключові слова: скульптор, національне мистецтво, соцреалізм, станкова і монументальна скульптура.

Светлана Вольская
Михаил Кузив
Ирина Вербицкая

**СКУЛЬПТОР ІВАН КОЗЛИК.
ТВОРЧЕСТВО СКВОЗЬ ПРИЗМУ СОЦРЕАЛІЗМА**

В статье сделан обзор художественного наследия тернопольского скульптора Ивана Козлика, творческий путь которого консолидировал в себе сложные противоречия времени – отвечал требованиям искусства соцреализма, с одной стороны, и прогрессивным веяниям поиска национального стиля – с другой. Определены основные факторы, повлиявшие на формирование художественного и духовного мировоззрения скульптора. Сформирован и упорядочен список творческого наследия художника.

Ключевые слова: скульптор, национальное искусство, соцреализм, станковая и монументальная скульптура.